X. évfolyam. Arad, 1895. Augusztus 22. Csütörtök. 190-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG: Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza. Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL: ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.) Telefon-szám: 151.

A nemzetiségi kérdés és a dualizmus.

Budapest, augusztus 21.

Nemzetiségi részről a hirhedt »kongresszus« óta folytonosan azt hangoztatják, hogy e kongresszus *fordulópontja* a nemzetiségi kérdésnek. Mi elfogadjuk ezt. Igenis fordulót jelent a kongresszus, de fordulót *minálunk*, a magyar oldalon. — Mert mi csak most, a kongresszus után látjuk be, hogy tulajdonképen mire aspirálnak a nemzetiségi izgatók. Most mutatták csak meg nekünk azt az utat, melyen haladnunk kell, ha arra a veszedelmes lejtőre jutni nem akarunk, mely a *föderalizmus*, az *államfelbontás* felé vezet. És ritka politikus, ki a nemzetiségi kérdésről valaha nyilatkozott, találta annyira fején a szeget, mint báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök, ki minap egy bécsi lap munkatársával folytatott beszélgetésében azt mondta, hogy ennek a kérdésnek a miként való megoldásával egyenesen a *dualizmus*, a *monarchia* jövője áll szoros kapcsolatban. »A dualizmus szabályos működése teljesen lehetetlen lesz akkor, ha Magyarországon az egységes és osztatlan politikai nemzet eszméjét feladjuk és a nemzetiséget mint politikai egyedeket érvényesülni hagyjuk.«

A kiegyezéshez hü szabadelvü sajtó az egyházpolitikai küzdelmek alatt váltig hangoztatta, hogy midőn a liberális reformok által a magyar államot egységesebbé, tehát erősebbé teszik, egyuttal a a kiegyezésen nyugvó dualisztikus alapot erősitjük, mert hiszen a magyar érdek a monarchia nagyhatalmi állásának kérdésével közös. Most, midőn nem az egyházpolitikai reakczió, hanem egy más áskálódó ellenség támadja a magyart, midőn a tulzó oláhok irrendentista, felforgató törekvéseivel állunk szemben, most annál világosabban látjuk be és láthatja be mindenki azt a szinte hagyományossá vált igazságot, hogy Magyarország érdeke teljesen összeesik a dualizmus érdekével — *és viszont.* Egy erős, egységes Ausztria s egy szabadelvü, nemzeti Magyarország: igy kontemplálták a kiegyezési mü nagy megalkotói az ország s a monarchia fényes jövőjének titkát. S ime a nemzetiségi kérdés során is napnál világosabban kiderült, hogy igaz uton haladtak, akik ezt a politikát alapitották meg.

Minél jobban kerekednek felül odaát az osztrák államban a reakczionárius és föderálista törekvések, annál hathatósabban kell, hogy a két állam minden érett felfogásu politikusa arra helyezze a fősulyt, hogy Magyarországon a bontó aspirácziók mielőbb és mentől alaposabban kiirtassanak.

A »nemzetiségi kongresszus« kiragadta a gyeplőt a *mérsékeltek* kezéből. A mérsékelt elemekkel most már vállvetve oda kell törekedni, hogy a nemzetiségek szabadittassanak ki a *lelketlen tulzók terrorizmusa* alól.

Itt az idő, hogy lépjenek ki a passzivitás tétlenségéből. Alljanak ki az alkotmány terére. Ezen a téren s egy *megbizható*, egy *megifjodott közigazgatás* utján meg lesz nekik adható mindaz, ami méltányos és tisztességes kivánságuk még eddigelé — a törvény keretén belül — esetleg teljesithető nem volt.

A kormány eljárása pedig a »kongresszus« ügyében s általában a nemzetiségi kérdésben valóban kitünőnek és sikeresnek bizonyult. A kongresszust megengedte s a rendezőket *nagy kudarcz* érte. A brüsszeli kongresszuson aratott nagy diadalt a magyar nemzet ezen okos és tapintatos eljárásnak köszönheti első sorban. S az epoly talpraesett, mint sikeres ténykedések lánczolatában az utolsó szem: *Bánffy* báró minapi nyilatkozata, mely a *magyar államegység* eszméjét nyiltan és világosan a *monarchia fennállásának* érdekével hozta kapcsolatba, ismét egy igen nagyot lenditett a magyarok igaz ügyén.

BELFÖLD.

A helyzetről. Egy bécsi lap a magyarországi helyzetről következőket irja:

A legutóbbi miszteritanácsban a magyar kormány megállapitotta akczióprogrammját az őszi ülésszakra. A költségvetés elkészült és a kormány elhatározta, hogy a költségvetési vitát lehetőleg ugy intézi, hogy indemnityre ne legyen szüksége. Az egyházpolitikai javaslatokat illetőleg azt határozta a kormány, hogy ezeket teljes épségükben tartja fönn, vagyis azzal a módositással, hogy az áttérésről szóló szakaszt a reczepczionális javaslatból átteszik

Az „Aradi Közlöny" tárczája.

Jó üzlet.

— Ponpon. —

Ismertük mindnyájan Du Traillyt, Du Trailly grófot, azt a derék magatartásu öreg urat; kiszogált lovas kapitány, a császár lovászmestere volt, de az élet véletlenjei lassanlassan arra vitték, hogy lovaglómesterré és lókereskedővé legyen. Midőn rosszul sikerült vállalkozások folytán a szegénység kopogtatott be hozzá, Du Trailly arra gondolt, hogy hasznosithatja ismereteit a lovászat terén és szégyenkezés nélkül tanácsokat adott vételre, eladásra és minthogy a legpedánsabb becsületességgel adta tanácsait, csakhamar igazi szakértővé lett. A boulognei erdőbe kisérte a fiatal nőket és ifju leánykákat; ősz bajusza jól ki volt huzva és amint ott nyargalt büszke arczczal, a lovagló mesterek ideálja lehetett.

Gyakran találkoztunk vele a fasorokban, amint ott lovagolt kissé előre hajolt testtel, érczes hangon intve tanitványát:

— Rajta, kisasszony, ki a mellett! A könyököt a testhez tartsa, ne rösteljen jól beülni a nyeregbe!

Elmenőben ismerősként üdvözölt, amint egyenlő ranguak köszöntik egymást; azt hitte volna az ember, hogy valami tábornok oktatta a leányát a lovaglás elemeire. Nem pirult foglalkozása miatt, mert tisztességesnek, elegánsnak és harczias nak találta. És még meg volt az az illuziója is, hogy azt mondhatta: „lovaim", „embereim", „istállóim", és a saját fényüzésének nézhette azt, ami foglalkozásával szükségszerüen együtt járt.

Nos, ezen a reggelen, miután lóháton kisérte lady Farwellt, egy kissé kövérke angol hölgyet, aki soványitó kura kedvéért lovagolt, ismét leszállt a lóról és a rue de Courcellesben levő lakására tért. Lovának zabláját odavetette a kis groomnak és mint valami várur ment szobájába reggelizni. Sarkantyuit pengetve, délczegen lépdelt föl a lépcsőn, mely irodájába vezetett.

Itt megtörölte homlokát, melyet verejték lepett el, szokott mozdulattal rendezte haját, amelyet a császárság divatja szerint homlokba fésült, gépiesen rávetett egy pillantást egy vizfestményre, amely őt dragonyos-kapitány egyenruhában ábrázolta, zöld frakkban, aranyvállrojtokkal, kétszarvu kalappal, kardosan. Ah! szép idők voltak! Milyen fényes napok! Dehát minek pörbe szállni az élettel? . . .

A pamlagra vetette magát; jobb és baloldalt érezte, hogy szinte meggémberedik a lába; az a kövér angol nő mindenképpen vágtatni akart. Egyszerre csak bejön a lovászinas és névjegyet nyujt át neki.

Ez volt az olvasható a névjegyen.

Chonchita Fustero.

— Bocsásd be, — szólt a gróf.

Selyemsuhogás hallatszott; áthatóó ciprusi illat volt érezhető, amint az ajtó kinyilt és a vendég belépett. Gyönyörü elegáns hölgy volt, fehér pikézekében széles hajtókával, amely battiszt-ing fölött nyilt kétfelé. Világos szinü selyem szoknyát viselt. Arcza derült, mosolygós volt; szalmakalapján szines szalagok. Az ajka nagyon is piros volt és szeme körül kelleténél erősebb volt a fekete festék, arcát pedig egész rizspor-réteg boritotta, de mindez nem rontott megjelenésének tagadhatatlan bájosságán.

Bár első pillanatban tisztában volt vedége társadalmi állásával, a nagy királylyal tartott, aki, a szobaleány előtt is kalapot emelt és megtette ezt annál szivesebben egy igen csinos kisasszony előtt; megkinálta legjobb székkel, ugyanoly tiszteletreméltó udvariassággal, amelylyel valamely herczegnőt fogadott volna és ott maradt előtte állva, összeszoritott sarkakkal, katonás magatartással.

— Uram, — kezdi a hölgy, — ön kétségkivül ismer. Chonchita Fustero asszszony vagyok.

A gróf bókolt; oly üres mozdulatot tett, mely azt is jelenthette, hogy jól ismeri, azt is, hogy nem ismeri.

— Egyik barátom, Pontades gróf, azt mondta nékem, hogy az ön istállójában egy sötét pejló van, amelyben nagy kedvem telnék.

— Bizony Fanny pompás állat; tiszta vér, de azért teljesen szelid. Hét éves, körülbelül százötvenkilencz, százhatvan czentiméter. Jó hátas ló és be is lehet fogni. Meg tetszik nézni?

— Oh, ismerem. Pontades ur megmutatta a minap; a bagatellei sikon lovagolt rajta. Oh, még azt is megtette, hogy kendőt kötött a dereka körül és ugy utánzott egy amazont. Nagyon mulatságos volt.

a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslatba, a reczpeczonális javaslatot pedig közvetlen azután, hogy a képviselőház ujra letárgyalta, azonnal fölterjesztik szentesitésre a királyhoz. Az uj főrendeket illetőleg ezek nevét a minisztertanács megállapitotta, de kinevezésük már csak az ősszel fog megtörténni.

Bánffy báró a minisztertanács határozatait közelebb bemutatja majd ő felségének. Figyelemreméltó, hogy a hadügyminiszterium legközelebb rendeletet bocsát ki, amely szerint a magyar helyőrségben kötött katonai házasságokról vezetett anyakönyvek a reformoknak megtelelően átalakittassanak.

—

A közigazgatás államositásáról szóló törvényjavaslatokat, még pedig az egész csoportot egyszerre, — a kormány a millennium előtt, tehát még a most következő ülésszak vége felé fogja a képviselőház elé terjeszteni. A javaslatok az egész reformot ki fogják meriteni és a közvéleménynek módjában lesz azokkal jóval a tárgyalás előtt foglalkozni. A kormány, mint tudva van, a nagyfontosságu reform keresztülvitelére nem tartja elegendőnek az országgyülés ő évi ciklusának hátralevő utolsó esztendejét, amelynek javarészét különben is a nemzeti millennium tölti ki. Azonfelül sokkal jobban megfelel az alkotmányos élet követeléseinek — és ennek a Bánffy-kabinet kiváló fontosságot tulajdonit, — hogy a nagy organikus reformot uj képviselőház tárgyalja, melynek megválasztásánál az egész reform terve a részletekig ismeretes volt és a választó polgárság megelőző kritikája tárgyát képezte. Eszerint a közigazgatási reformjavaslatok a jövő választás során, (melynek ideje még nincs meghatározva) a képviselő programmok alkatrészeivé lesznek és az országnak módjában lesz a javaslatok sorsa fölött a választási urnáknál határozni. Kivételt képez a közigazgatási biróságról szóló javaslat, mivel ennek szükségességéről és sürgősségéről a pártok között vita voltaképen nem forog fönn s eredetileg is külön javaslat alakjában került a képviselőház elé. Ez, mint már fönnebb van emlitve, még az őszszel vagy télen a két ház elé kerül és a biróság már 1896-ban életbe léphet.

Szilágyi a helyzetről.

— Saját tudósitónk távirata. —

Iglófüred közönségének tegnap nevezetes napja volt. Szilágyi Dezső volt igazságügyminiszter, képviselőházi elnök Münnich Aurél országgyülési képviselő, Hőgyes Endre egyet. tanár s Igló város nagyszámu, előkelő polgársága kiséretében meglátogassa a Szepesség e gyönyörü üdülő helyét. A közönség lelkes óvácziókal fogadta az államférfiut, kinek tiszteletére 80 teritékü bankett volt. Münnich Aurél lelkes szavakkal köszöntötte fel Szilágyi Dezsőt, mint a szabadelvüség nagy férfiát, ugyis mint Igló város diszpolgárát, a ki erre a következő nagyjelentőségü választ adta:

Tisztelt uraim! Tisztelt barátaim!

Tisztelt barátaim, mondom, a mi a mai időben sokat jelent. Azt jelenti, hogy a lefolyt küzdelemben együtt tartottunk és annak eredményeit meg fogjuk őrizni. Mi lehetünk gyengék, el is bukhatunk, de azoknak az eszméknek, amelyeket a küzdelembe vittünk, mig itt Magyarország lesz, elbukniok nem lehet. Törvényeink a magyar állam feltétlen uralmát biztositják a polgári jogegyenlőség és egyéni szabadság biztositásával.

Ma uj stádiumba jutottak a dolgok. Más országokban ez a nyugalmat jelenti, de én nem hiszem, hogy beevez-tünk a nyugalom révébe. Azzal a törhetlen hittel vagyok azonban, hogy a mi a dolgok mai rendjét megteremtette, az utólagos támadások ellen is meg fogja védelmezni. De a békét oda kell kinálni.

Legyen megyőződve mindenki, hogy azok az elvek, a melyeken a törvény alapszik, igazak; hogy az egyház a legnagyobb szabadságban élhet és jobban boldogulhat, ha hiveinek belső vallásos meggyőződésre támaszkodik és nem kivánja őket az állam kényszer-hatalma által oda erőszakolni, a hova szivök belső szózata el nem vezéreli.

Ilyen megnyugtató irányban működik az, a ki erősen meg van győződve ügye igazsága felől. És ha a másik oldalon is békülékeny szellemben müködnek, ha csak az igazság világossága lesz döntő ezen kérdésben és semmi más: meg vagyok győződve, azonnal be lesz fejezve a legnehezebb hóditás, midőn ellenségeinket nem lefegyverezzük, hanem sziveiket hóditjuk meg.

A beszéd leirhatatlan hatást keltett. Vértessy Arnold a fürdőközönség nevében üdvözölte az ünnepeltet. Szilágyi Dezső azzal válaszolt, hogy jövőre ismét ellátogat Iglófüredre, hol a természet szépsége és üdesége, a Szepesség hazafias közönségének barátságos hangulatával oly szép harmóniát képez.

Az osztrák kormány.

— Végleges megalakulás. —

Badeni gróf galicziai helytartó aug. 19-én este Ischlbe utazott, ahová ő felsége hivatta. Előzőleg Bécsben Goluchowszki külügyminiszterrel és Kielmansegg belügyminiszterrel értekezett.

Badeni meghivását az osztrák kormány ujjáalakitásával hozzák kapcsolatba, amennyiben a bécsi lapok állitása szerint Kielmansegg gróf már többször kifejezte óhaját, hogy a kormány ideiglenessége szünjék meg és alakittassék végleges kabinet. Ugy látszik, Kielmansegg gróf eddigi működési teréhez, Alsó-Ausztria közigazgatásának vezetéséhez vissza akar térni, amit magának annak idején, a kabinetalakitáskor fönn is tartott. De a mostani miniszterium ideiglenessége tudatában nem is foghat nagyobb alkotásokhoz. Oly kormány, mely már kezdettől fogva a provizorium bélyegét viseli magán, alig dolgozhat igazi kedvvel, különösen nagyobb szervezési munkákhoz alig foghat, pedig ilyen van elég, mely nem tür további halasztást.

Másrészt azonban a galicziai tartománygyülési választások küszöbén majdnem kizártnak látszik, hogy Badeni már most fog kabinetet alakitani, s még az ingadozó parlamenti helyzetet is tekintetbe kell venni. A konzervativek és a lengyelek klubjára ugyan számithat, de a német-szabadelvüek szétmállanak és az az egykor oly hatalmas párt 60 emberre apadhat le. Továbbá a galicziai helytartói fontos állás betöltése is nehézségeket okoz. Ez állására Badeni testvérét, Badeni Szaniszló grófot és Sanguszko herczeget emlitik. Végül az a kérdés is figyelembe veendő, hogy egy uj kabinetre mily föladatok várnak? A budget elintézése, a Magyarországgal való kiegyezés megujitása, a választási reform? Mindez együttesen, vagy ez óriási föladatoknak csupán egy része?

Badeni valószinüleg most nyilatkozik Ischlben, vajjon egyáltalában hajlandó-e a végleges kabinet megalakitását átvállalni és mikor?

Ha odanyilatkoznék, hogy sem most, sem később nem szándékozik erre vállalkozni, akkor a provizorius jellegü kormányt állandósitani kellene.

Ez uttal azonban mindenesetre Badeni gróf álla helyzet előterében. Attól az előterjesztéstől, melyet ő felségének tesz, függ valószinüleg a politikai dolgok legközelebbi fejlődése.

*

Bécs. aug. 20. Badeni gróf galicziai helytartó, aki ma Ischlbe érkezett, körülbelül egy óra hosszáig tartó kihallgatáson volt ő felségénél, este pedig visszautazott Bécsbe, hol Kielmansegg miniszterelnökkel konferált. Badeni maga kijelentette, hogy ő lép az uj osztrák kormány élére. Az uj kabinet névsorát Badeni már összeis állitotta és minthogy az uj miniszterek belépési nyilatkozatát birja, ez a kabinet perfektnek tekinthető. Az uj kormány névsorát azonban egyelőre titokban tatják és csak a megtörtént kinevezés után fogják közzétenni. A kinevezés pedig csak október elején történik meg, mivel addig eltartanak a galicziai tartománygyülés választásai, melyeket még Badeni gróf fog, mint galicziai helytartó, intéz-

---

A csinos leány erre a visszaemlékezésre kacagott, mig Trailly nagyon komolyan folytatta:

— Ön láthatta asszonyom, hogy a paripa nem botlot és mondhatom, remekül be van tanulva. Tetszett észrevenni vadászügetését?

— Igen, igen, nagyon tetszik nekem, és különösen a szine tetszett meg. Imádom a sötét pejlovakat. Remélem, meg fogunk egyezni. Mennyire tartja?

— Ötszázötven louis kerek számban.

— Helyes, uram, nem alkuszom. Nem sokat törödöm a pénzzel. Áll az alku. Holnap egy órakor Pontades ur elhozza önnek a háromezer frankot.

— Asszonyom a nyugtát készen tartom és egy óra öt perczkor a ló önnél lesz. A lovásznak azt adhatja, ami önnek tetszik.

— Várjon csak, várjon csak, még nem végeztünk. Csak arról szóltam, ami egy órakor történik, de két órakor majd eljön Palatiev herczeg és ő is hoz háromezer frankot.

— Bocsánat, de a paripa már el lesz adva, ki lesz már fizetve; szabott ára van, nem fogadhatok el többet.

— De igen! Kérem fogadja el két órakor a másik háromezer frankot is, aztán három órakor eljön Palangridaine márki és szintén kap háromezer frankot.

— Ő is Fanyért.

— Ugy van, csakis Fannyért.

— Lássuk csak asszonyom. Engedje kijelentenem, hogy ezt már nem értem. Hiszen ilyformán már kilenczezer frankom lesz háromezer helyett.

— No igen; aztán négy órakor Pontades Palatiev és Palangridaine urak után eljön Chonchita Fustero asszony, aki most is jelen van és akinek szives lesz átadni nemcsak Fannyt, hanem a hatezer frankot amelyet a háromezren fölül átvett.

Az öreg ur kissé sápadtan meghajtotta magát.

Asszonyom, ön tehát azt kivánja tőlem, hogy a lovat adjam el háromszor és fizessem ki önnek a többletet.

— Ugy van. Hiszen ez csak egyszerü dolog.

— Lehet, hogy egyszerü, de sajnálatomra ki kell jelentenem, hogy nem mehetek bele az ilyen üzletbe.

— De miért nem? Hiszen olyan csekélység, amit öntől kérek.

— Hasztalan akarnám önnek megmagyarázni asszonyom, ön nem érti meg aggályaimat. Nem beszélünk egy nyelven; meglehet azért, mert hát a mesterségünk különböző. De vigasztaladjék, könnyü lesz lebonyolitania az ilyen jó üzletet, csakhogy másutt, nem nálam, Isten önnel!

És mint valami uralkodó, aki befejezi a kihallgatást, az öreg Du Trailly gróf kissé kevély kegyességgel bókolt és az ajtóig kisérte a szép Chonchita Fusterot, aki meghökkenve sietett el, ciprusi illatot hagyva maga után.

Aztán visszatérve, a vizfestményü arczképet nézte a gróf és igy dörmögött magában:

— Oh, szegény kapitány, hozzád bizony nem mertek volna ilyen jó üzlettel beállitani

ni és ő felsége csak október elején tér vissza Bécsbe a magyarországi hadgyakorlotokról. Igy tehát egyelőre Badeni grófot kivéve, nem lehet tudni azt, hogy kik lesznek az uj osztrák kormány tagjai. (N. Fr. Pr.)

Ischl, aug. 20. Badeni gróf kihallgatása a királynál majdnem másfél óráig tartott. Három órakor Badeni gróf ismét az uralkodó villájába ment, a hová ebédre volt hivatalos. Utóbb a gróf a Welden-kávéház tornáczán hosszasan beszélgetett Paar gróf főhadsegéddel. Badeni grófban látják a jövendőbeli miniszterelnököt, habár nem tudják, hogy most, vagy csak októberben fogják-e kinevezni.

Ischl, aug. 20. Az osztrák kormány megalakitásának kérdésében ő felsége szeptember végéig, esetleg október elejéig föntartotta elhatározását.

Belcredi Richárd gróf, az osztrák közigazgatási biróságnak elnöke, nyugalomba vonult. A Wiener Zeitung 20-iki számában ő felségének Belcredi grófhoz intézett, Ischlből 1895. aug. 17-ikéről keltezett és Kielmansegg gr. ellenjegyzésével ellátott kéziratát közli, a melyben Belcredi gróf öt évtizeden át teljes odaadással teljesitett szolgálatainak elismerése mellett saját kérelmére állásától fölmentetik. Utódja valószinüleg Schönborn gróf, volt osztrák igazságügyminiszter lesz, habár Semayer bárót, a közig. biróság másodelnökét is emlegetik.

A nemzetiségi kongresszus.

— Lapszemle. —

A tulzó oláh ujságok, a nemzetiségi gyülés teljes fiaskója után is, azzal tetszelegnek maguknak, hogy mindenféle füllentéssel csökkentik a kudarczot. Igy napról-napra emlegetik — s erre nézve már a gyülésen is czélzás történt, — hogy a kongresszus megtartását a **királyegyenes meghagyására** engedte meg a magyar hatóság. — Ez az állitás is persze nem egyéb az oláh tulzók füllentésénél.

Illetékes helyről jelentik ki, hogy **Percz el** Dezső ischli utazása, amelyet az oláh füllentők a kongresszus ügyével szeretnek kapcsolatba hozni, már jóval előbb el volt határozva, s egészen más belügyi kérdésekkel állott összefüggésben. A belügyminiszter különben még Ischlbe való utazása előtt egyenesen meghagyta, hogy a nemzetiségi agitátorok tervezett gyülésének megtartása megengedendő, ha a gyülést a törvényes módon bejelentik és a gyülés napirendje államellenes pontot nem tartalmaz; az engedély megadása azonban ahhoz a feltételhez köttessék, hogy csakis népgyülésről és semmiképpen valamelyes kongresszusról lehessen szó. Ha már most az oláh agitátorok mindennap ujra füllentik, hogy nem a magyar kormány, illetőleg a magyar hatóságok engedték meg a népgyülés megtartását, ez a legkevésbbé sem alkalmas eszköz arra, hogy elpalástolja a rendezőuraknak bosszankodását a felett, hogy a gyülés megtartását mégis megengedték.

A románisi lapok kivétel nélkül bőven foglalkoznak a budapesti nemzetiségi kongresszussal, természetesen megannyian helyeselve a kongresszus megtartását és azt a czélt, amelyet ezzel a nemzetiségek maguk elé tüztek. Különösen érdekes két ujságnak: a **Tara** és a **Romanul** czimü lapoknak a véleményének a kongresszusról.

A kormánypárti **Tara** azzal a kérdéssel foglalkozva, hogy vajjon czélszerü volt-e a kongresszus megtartása és hogy eredménynyel végződött-e — igy nyilatkozik:

Ami a **czélszerüséget** illeti, a kongresszus idején jöttnek mondható s különösen a tárgyalások maguk mutatják, hogy a kongresszus egybehivói tökéletesen számot vetettek a helyzettel. Sőt még a legsovinisztább lapok sem voltak egészen a kongresszus eszméje ellen, a pesti főkapitányság pedig annak engedélyezése által szentesitette is e nézetet. Ami az **eredményt** illleti, világos, hogy a három nem-magyar nemzetiség politikai akciójának egyesitése hatványozni fogja az autonomiáért küzdő egyesületek erejét és közös akciójuk hamarabb és biztosabban fogja őket czélra vezetni. Egészen más szint fog ölteni a dolog, ha a magyarok magyarositási törekvéseikkel szemben az ország minden részéből ugyanazt az ellentállást és ugyanazt a programmot fogják találni.

Ezentul a magyarországi nemzetiségi küzdelmeknek egy és ugyanaz lesz a terrénuma és taktikája, s Magyarország nem tarthatja fenn továbbra is az egyesült nemzetiségekkel szemben régi elvét: a Non possumust. S amennyiben a magyarok nem beszélhetnek többé hazaárulásról és más valótlanságokról, a nemzetiségek e mozgalmának annyival több kilátása lesz a sikerre. Mert a nemzetiségek képviselői kategorikusan kijelentették, hogy nem törekesznek semmire, ami a magyar haza egységével ellentmondásban állana, s hogy egész küzdelmük arra irányul, hogy saját békés fejlődésük feltételeit biztosithassák.

E programm lesz a nemzetiségek: **hatalma, fegyvere és győzelme.**

Ennél jóval pateikusabban nyilatkozik a **Romanul**, a független liberálisok organuma, tele szájjal kiáltva tele a világot a magyarok zsarnokságával. Mindjárt igy kezdi czikkét:

— Habár későn, de végre mégis megértették, a magyar rabiga alatt görnyedő nemzetiségek, hogy ez igának lerázhatásáért egyesülniök kell egymással s közösen kell folytatniok a harczot a zsarnok magyarok ellen. A mi programmunkból legádázabb ellenfeleink is láthatják, hogy itt szó sincs másról, mint a szabadság kivivásáról, amelyre valamennyi öntudatos nemzetnek joga van aspirálni.

Nevetséges a magyaroknak az a tendenciája, hogy mindent megsemmisitsenek, ami nem magyar és hogy egy Nagy-Magyarországot csináljanak Erdélyből és a többi részekből, amelyben ne beszéljenek más nyelven, mint Atilla nyelvén s amelyben ne lehessen más kultusz, mint a Kossuth-kultusz. Mi azt hisszük, hogy a magyar állam semmit sem vesztene, ha a nemzetiségekkel egyezségre lépne s elismerné azok jogos követeléseit, mert csakis igy volna képes biztositani nyugalmát és belbékéjét.

Merő feltevés az, hogy Magyarország jelenlegi állapotában Ausztria erősségét képezi, s mint ilyen, nélkülözhetetlen a hármas-szövetségre nézve. Ausztria, tekintve azt a bánásmódot, amelyben a nemzetiségeket részesitette, nem számithat csak arra az egypár millió magyarra, s hogy mennyit épithet rájuk, tudhatja azt jól.

Ami a többi nemzetiségeket illeti, mi kételkedünk hogy azok fel fogják magukat áldozni egy olyan hatalomért, amely velük oly hálátlanul bánt el.

IDŐJÁRAS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 767.1 milliméter, délután 2 órakor 766.3 milliméter. **Hőmérsék**: reggel 7 órakor C° + 16.7, délután 2 órakor C° + 26 6. **Szél iránya és ereje**: reggel 7 órakor EK. 1. délután 2 órakor EN. 3. **Felhőzet**: reggel derült, délután többnyire derült. **Csapadék az utóbbi 24 órában**: 0 milliméter.

Vizi utaink.

Arad, augusztus 21.

A magyarországi vizi utak fejlesztése, javitása óriási léptekkel halad előre. Csak néhány év alatt is annyi sok történt e téren, hogy rövid idő mulva pótolni fogjuk évtizedek mulasztásait.

Tény az, hogy a vizi utakat, a vasuti vonalak kedvéért nagyon sokáig elhanyagolták. De tavaly s az idén a vizi utak javitására és szabályozására már rendkivüli nagy összegeket forditottak s e mellett a csatorna építéseket is foganatba vették.

Eddig a folyószabályozásokat is minden egységes terv nélkül hajtották végre, ma már erre egységes s kitünően kidolgozott terv birtokában van a miniszterium, mely a kivitel stádiuma előtt áll. Csak a multkoriban adtunk hirt arról, hogy a földmivelésügyi miniszterium a képviselőház elé törvényjavaslatot készül benyujtani, melyben a Duna, Tisza, **Maros**, stb. szabályozása s hajózhatóvá tételére nagyobb összegü hitelt kér. Ez összegből fogják a Marost is szabályozni, még pedig akként, hogy Szegedtől legalább is **Aradig** hajózható legyen, még pedig gőzhajókkal.

Összefüggésben van eme munkálatok végrehajtásával a „Magyar Folyam és Tengerhajós Társaság" megalakulása is, amely mig egyrészt a sekélyebb vizeken (pl. a **Maroson**) megteremti a gőzhajózást, másrészt a Dunán és Tiszán a személy és teherszállitást meg fogja gyarapitani. Miután pedig ez az uj magyar hajóstársaság már legközelebb meginditja hajójáratait, a szabályozási munkálatoknak mielőbbi keresztülvitele nagyon kivánatos.

A magyar Alföld, Magyarországnak ez a Kánaánja közlekedési vonalakban eddig meglehetően szükölködött. A közutakról szóló törvény azonban már is kedvezőbb állapotokat teremtett, mert rövid néhány év alatt a szélrózsa minden irányában épülnek a közutak, nem is számitva ide az Aradvármegyén is keresztülmenő nagy alföldi müutat.

Vasutvonalaink is mindinkább behálózzák ezt a termékeny vidéket.

S ha most mindezekhez a folyók teljes szabályozása, hajózhatóvá tétele is keresztülvitetik, ugy oly közlekedési hálózatot nyerünk, mely terményeinknek minden irányban való olcsó elszállitását lehetővé teszi.

A szabályozási munkákkal kapcsolatos a Ferencz-csatorna-torkolatának áthelyezése is, mely szintén a közlekedés javitását czélozza.

Magáról a Tisza és Bodrog szabályozásáról, valamint a Ferencz-csatorna tiszai torkolatának áthelyezéséről az 1894. évi III. törvényczikk intézkedik. A munkálatok végrehajtására 12 év és 17 millió forintnyi költség van előirányozva.

Meg kell emlékeznünk ama nevezetes mozzanatról, hogy hosszu idő óta valahára engedélyt kértek a kormánytól egy igen fontos csatorna épitésére. Ez a Duna Tisza-csatorna, amelynek jelentőségét és régóta érzett szükségességét legjobban bizonyitja az a tény, hogy azt több, mint egy félszázad előtt már tervezték és pedig jobbára abban az irányban, amint azt a mostani magánvállalkozók létesiteni akarják. A legnagyobb mértékben kivánatos, hogy ez a nagy közgazdasági hatásra hivatott viziut, amely a nagy magyar Alföldnek egyik legtermékenyebb, de vizi közlekedés nélkül szükölködő részét fogja átszelni, miszerint, minél előbb létrejöjjön. A münek minél teljesebb sikere és a magyar állami közlekedési politika érdekében inkább óhajtandó volna, hogy ezt az országos feladatot az állam oldja meg. Amde semhogy még további késedelmet szenvedjen, elismeréssel adózunk a magánvállalkozó-szellemnek, hogy most komolyan lát feladata megoldásához. A csatorna körülbelül 250—300 kilométerrel fogná az Alföld közepétől Budapestig terjedő vizi utat megröviditeni. Az épitkezési költségeket 25 és fél millió forintra tervezik.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Augusztus 22. —

Derült. — Száraz. — Meleg. — Változás nem várható.

Vidéki levelek.

(Az ünnepnapok.)

— Saját levelezőinktől. —

Pankota, aug. 21.

Pankota folyton ünnepel. Vasárnap, mint Ő felsége születésnapján tábori mise volt. Már előző estén disztakarodóval járta be a katonaság a várost, mely alkalommal az ablakok mindenütt ki voltak világitva. A zenekar **Waldstätten** táborszernagy ablakai alatt megállott, hol 6 darabból álló szerenádot játszott.

Vasárnap reggel 8 órakor kivonult az ezred négy zászlóalja, valamint a Magyarádon beszállásolt szegedi zászlóalj és a huszárság a Muszka Pankota közötti térre, hol már a zöld lombokkal diszitett tábori kápolnában az ezred lelkésze egyházi öltözetben várta a táborszernagy megérkeztét. A csapatok kürtjei, dobjai

egyszerre csak „vigyázz"-t jeleztek s a táborszernagy kiséretével először egyes zászlóaljakat, majd a huszárságot szemlélte meg, mire a mise kezdetét vette. Mise alatt a zenekar „Oh Isten szent fölségedet" czimü szép miseénéket adott elő. Az egyes zászlóaljak sortüzet adtak. Mise után elléptetés volt. A táborszernagy délutáni ezredparancsban a csapatok magatartását megdicsérte. Tiz órakor a plébániai templomban is volt isteni tisztelet, melyen Spiegelfeld br. vezérőrnagy s számos tiszt jelen volt.

Hétfőn reggel az ezred gyakorlatra vonult ki, honnét csak a déli órákban tért vissza. Sok hölgy is kiment s nézte az ezred gyakorlatait.

Este a tisztikar táncvigalmat rendezett, melyen Pankota intelligenczia teljes számban, valamint a táborszernagy nejével együtt vett részt. Jelen voltak még a következő hölgyek:

Tóth Lajosné, Kállai Ignáczné, Pozsevitz Gusztávné, Kaufmann Károlyné, Kaufmann Ignáczné, Pavlovits Ignáczné, Constantiné, Iby Ferenczné, Niedermayer Gellértné, Iby Margit, Tóth Ilonka, Altschul Laura, Födisch Laura, Pavlovics nővérek, Roth nővérek, Rombay Mariska stb.

Szent István napját községünk szintén fényesen megünnepelte. Az istenitiszteleten Kovács Sándor dr. theológiai tanár nagyon szép predikácziót mondott.

Délután a lövészegylet díjlövészetet rendezett.

*

Nagy-Halmágy, aug. 19.

O felsége a király születése napja előtti este az egész falu minden egyes háza teljesen ki volt világitva. Különösen kiemelendő a csendőr laktanya kivilágitása, mely Lehrfeld őrsparancsnok ügyességéről tett ujabbi tanuságot. Volt továbbá a községben 2—3 helyen görögtüz, s óriási lelkesedés.

Másnap, vagyis 18-án d. e. 10 órakor a g. kel. templomban istentisztelet volt, melyen az összes itt székelő hivatalos egyének testületileg jelentek, meg este pedig a „Zóna" nagyvendéglő kerthelyiségében a létesitendő önkéntes tüzoltóság javára a hires aradi Drikolics féle zene mellett táncczestélyt rendeztek, mely oly jó hangulatban folyt le, hogy a tánczegész reggelig tartott. A tiszta jövedelem meghaladja a 100 frtot.

*

Draucz, aug. 19.

Draucz községben fényesen ünnepelték meg Ő Felsége születésének évfordulóját. A jegyző felszólitása folytán előző este az egész községben kivilágitás volt, melynek diszessége meglepte a közönséget. Tegnap reggel 10 órakor a helybeli gör. kel. templomban összegyült az intelligenczia, hol a lelkész lélekemelő imában kérte az ég áldását alkotmányosan uralkodó, szeretett királyunkra s ügyes beszédében megmagyarázta a híveknek e nagy nap jelentőségét. A jegyző a tartalékos s szabadságon levő katonákat kirukkoltatta, kik a templom előtt diszlövéseket tettek katonás renddel.

Istentisztelet után a község intelligenczia Wolf Adolf regálbérlőnél bankettet tartott — hol Lovich Gyula jegyző ur emelt poharat ő Felségére; — lelkes beszédét a kivül ülő nép hallván, szivből jövő „se treaska" kiáltásokkal éltette a királyt. Toasztokat mondtak még Lovich Gyula jegyző ismételve, Csathó Gábor birtokos, Pap Melecziu lelkész, Debelák Miklós tanitó stb.

Valóban dicséretet érdemel a jegyző s a lelkész, kik ezen ünnep tapintatos rendezése által a román népben a hazafias érzelmet s az ő felségéhez való ragaszkodást élesztették s táplálták.

HIREK.

Augusztus 22. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Timóté, Alfred. — Protestáns naptár: Timóté, Alfréd. — Görög-keleti naptár (augusztus 10.): Lőrincz. — A nap kél 5 óra 6 perczkor, nyugszik 6 óra 59 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet dijtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— **Szent István ünnepe.** A nagy király emlékét, ki a hazát másodszor szerezte meg a magyarnak s a keresztény vallást megalapitotta, kegyelettel ülte meg Arad város közönsége. A minoriták templomában délelőtt 9 órakor fényes istentisztelet volt, a melyen Csak Czirjék rendfőnök czelebrált. A misén megjelentek Fábián László főispán, Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester, Szathmáry Gyula kir. tanácsos, alispán, Institóris Kálmán főjegyző, Sarlot Domokos főkapitány, valamennyien diszmagyarban, Butykay Adám honvédőrnagy, Kovács honvédhuszárőrnagy, a városi és és megyei tisztikar, a honvéd gyalogos és lovas tisztikar, egyesületek, testületek stb. nagyszámu képviselői. A templom zsufolásig megtelt közönséggel. A templom előtt Fixek századossal a honvédek, Zichy gr. főhadnagy vezetése alatt pedig a honvédhuszárok foglaltak állást, teljes diszben, a mi az egyházi ünnepségnek nagy fényt kölcsönzött. Ott voltak zászlóik alatt a hadastyánok és hadászok is. Mise alatt a honvédek háromszoros disztüzet adtak, az istentisztelet végeztével pedig parancsnokaik előtt eldefiliroztak. A minoriták templomából az istentisztelet végeztével körmenet vonult a kórház-kápolnába, a mely tudvalevőleg Szent István nevére van szentelve.

— **Alügyészi kinevezés.** Az igazságügyi miniszter Lebrmann Viktor sátoraljaujhelyi törvényszéki albirót az aradi kir. ügyészséghez alügyésszé nevezte ki.

— **Szerencsétlenség az aradi állomáson.** Tegnap reggel szerencsétlenség történt az aradi állomásnál. Két tehervonat egymásnak futott a váltótoronynál. Az erős összeütközés két kocsit oly erősen dobott ki a sinpárról, hogy összetörtek, mig más kettő csupán a sinekről ugrott ki. Az egyik mozdonynál tengelyzuzódást is észleltek. Emberben nem esett baj, s igy a szerencsétlenség ez okból szerencsésnek mondható.

— **Zsifkovics Kornél** gör. kel. szerb archimandrita, volt bodrogi zárdafőnök, Uj-Aradról Pécskára telepedett le, a hol nyugalomba vonult. Ő felsége születése napján az aradi gör. kel. szerb templomban ő mondotta az istentiszteletet, melyen Salacz Gyula kir. tanácsos, polgármester, Institóris főjegyző, Sarlot főkapitány, Kornay közjegyző és még többen jelenvoltak.

— **A szárazér átvétele.** A körös-tisza-marosi ármentesitő társulat tegnapelőtt Károlyi Tibor gr. elnöklete alatt közgyülést tartott, a melyen foglalkozott a szárazér átvétele kérdésével is. Ebben az ügyben a közgyülés azon álláspontot foglalta el, hogy az ártérbe eső szárazéri érdekeltségnek átvételére kész, de mindaddig, mig a szárazéri társulatból való kiválás meg nem történik, a szárazéri társulat részére az alsó érdekeltség helyett semmiféle fizetést teljesiteni nem hajlandó.

— **Igazságügyi kinevezések.** Az igazságügyi minister Klie Antal felsővisói kir. járásbirósági joggyakornokot a makói járásbirósághoz aljegyzővé nevezte ki. — Az igazságügyi miniszter Szabó Géza aradi kir. törvényszéki díjnokot irnokká nevezte ki a kisjenői kir. járásbirósághoz. — Ugyancsak az igazságügyi minister Váradi Józsefet a lippai kir. járásbirósághoz végrehajtóvá nevezte ki.

— **Egy derék pap.** Szekrényi Lajos, glogoni róm. kat. plébános, volt néppárti képviselőjelölt, daczára annak, hogy az elöljáróság külön felkérte, a király születésnapján nem tartott Te Deumot. Az értelmiség kénytelen volt a román templomba menni ünnepi misére. Ugyanakkor megtiltotta, ami eddig szokás volt, hogy a templom előtt mozsarakból lőjjenek s ugyancsak ő volt az egyedüli ember, aki a király születésnapján nem világitotta ki ablakait. A nemes pap ezenkivül még egy embert aznap botjával ugy ütött főbe, hogy az vértől boritva menten összerogyott. Vodlicska segédjegyző ugyanis megtagadta tőle kutja tisztitására a tüzifecskendőt, mire a pap ugy felbőszült, hogy a leirt brutalitást követte el. A néppárt dicsőségére elég ennyi egy nap alatt. (Ez az a hires pap, a ki évek előtt Szegeden karöltve járkált hölgyeivel a kórzón. A szerk.)

— **Uj oltár a radnai templomban.** A Máriaradnai hires bucsujáró hely templomában carrarai márványból müvészi uj főoltárt készitettek, miután a közadakozásból gyült összeget a hiányzott 1500 frtnak adományozásával Schlauch Lőrincz bibornok-püspök kiegészitvén, a mü megalkotását lehetővé tette. A kitünően sikerült mü, melynek felállitásához már hozzáfogtak, Tóth István magyar szobrász alkotása.

— **Iványi Ödön siremléke.** A másfél év előtt meghalt Iványi Ödön volt aradi hirlapiró siremlékét már elkészitette a nagyváradi Szigligeti-társaság. Iványi siremléke három és fél méter magas fekete svéd gránitkőből faragott oszlop, kettős alapzattal és 60 czentiméler átméretü középoszloppal, melyre a párkányozott részek vannak alkalmazva. A megtört alakot mutató oszlop közepén lesz Iványi Ödön bronzöntvényü reliefképe, melynek modellirozását a nagyváradi Szent-László szobor alkotója: Tóth István szobrász készitette, még pedig igen sikerülten, ugy, hogy az öntvényen Iványi arczképe rögtön felismerhető. A sirhely kőoszlopokra erősitett kovácsolt vasból készült és rácscsal lesz körülkeritve. A sirkő felirata még nincs megállapitva. E tárgyban a Szigligeti-társaság közelebb ülést tart és valószinüleg ugyanekkor határozza meg a sirkőfellállitás idejét is. A leleplezés ünepélyes lesz. Emlékbeszéd, alkalmi költemény elszavalása és egykét gyászdal eléneklése fogják képezni a programmot.

— **Száj és körömfájás.** Borosjenő községben — irja levelezőnk — a szarvasmarhák között a száj és körömfájás járványosan fellépett. A község állatállománya zár alá vétetett, — az óvintézkedések megtétettek. Szarvasmarhával a községbe jönni tilos.

— **Rendelet az államfelforgatók ellen.** Perczel Dezső belügyminiszter valószinüleg az utóbbi időben tapasztalt szocziálista és nemzetiségi izgatások kitöréseinek hatása alatt az összes törvényhatóságokhoz rendeletet küldött, a melyben szigoruan utasitja a hatóságokat, hogy a már fennálló egyesületek tevékenységét állandó figyelemmel kisérjék s ügyeljenek arra, hogy ezek alapszabályszerü hatáskörüket át ne lépjék; az uj egyesületek alakulásánál pedig nagy gondjuk legyen a hatóságoknak arra, hogy a fennálló államrend felforgatására törekvő eszmék ne érvényesülhessenek. A legkisebb gyanuok fenforgása esetében rögtön vizsgálatot kell inditani.

— **A megrágalmazott Szeged.** Venter Gerő aradi ügyvéd, akit Szeged városa azért küldött ki Galaczra, hogy ott az ismeretes Brenning-féle ügyben tisztázza a Szegedvárosi tisztviselői kar ellen felmerült vádakat, levelet irt Pálffy Ferencz polgármesterhez s ebben bejelentette, hogy Brenning lefoglalt iratai között semmi olyast sem találtak, ami kompromittáló lenne valamelyik szegedi tisztviselőre nézve. Mindössze egy levél van az iratok között Georgitól. Ebben a levél irója arról panaszkodik, hogy a szegedi koncziesszió 190,000 frankjába került. Ez azért érthető minden megvesztegetési vád kizárásával,

mert a régi gáztársulat részvényeit magához váltotta. Venter nem tekinthette meg az összes vizsgálati iratokat, de máris konstatálható, hogy Szeged tisztikarát alaptalanul rágalmazták. Ezért a városi hatóság elégtételt is szerez magának, mert a rágalmazókat bepöröli s a pörrel valószinüleg Ventert bizza meg, mert a polgármester tegnap a város galaczi képviselőjét táviratilag kérette magához.

A Pálffy-huszárok tegnap érkeztek meg Aradra Nagyváradról. Itt egyesülve a 3-as huszárokkal Makóra, majd Szegedre vonulnak, ahol még két ulánus-ezred csatlakozik hozzájuk. A Tiszán érdekes folyamátkelési gyakorlatokat végeznek, lóháton, teljes fegyverzettel, azután lemennek Bánfi-Hunyadra, hol ő felsége előtt folytatják a próbaháborut.

HYMEN.

Rotschild Sámuel aradi kereskedő folyó hó 25-én esküszik örök hüséget Debreczenben özv. Silberstein Lipótné leányának, Eszti kisasszonynak.

Porczán Lajos helybeli asztalos mester eljegyezte Stankovits Jozefin kisasszonyt.

MULATSÁGOK.

István-bál Menyházán.

— Saját tudósitónktól. —

Mozgalmas képet mutatott kedden, a szent-István napján a menyházai fürdő.

Egyrészt a reggeli kéjvonattal sokkal számosabban mentek ki, mint rendesen az István-napi fürdő-bál miatt, másrészt meg a jegyzők és családjaik nagy számban jelentek meg, hogy a 21-én tartandó jegyző-gyülésen részt vegyenek.

Az idő is kedvezett — a délutáni esőt leszámitva, mely külömben csak üditőleg hatott — a fürdői kirándulókra, kik épen azért tömegesen keresték fel a gyönyörü vidék különböző tájait.

Este, mielőtt a táncz kezdetét vette volna, tüzijátékot rendeztek. A szikrák káprázató tüzijátékát inkább a hatalmas mozsár lövések pótolták, melyek a hölgyek nagy riadalmára ugyancsak sürüen puffogtak. Mikor a tüzijáték végezetét jelentő vörös görög tüzfény felvillant, a czigány rárántotta a bekezdő táncz első akkordját és megkezdődött akkor a tánczos urak titáni munkája, kik kevesebb számban lévén a hölgyeknél, szintén versenyt robotoltak.

A tiz órai fürdő vonat uj tánczos erőket szállitott és a mámoritó táncz most ujult erővel folyt tovább mindaddig, mig csak az indulás ideje el nem érkezett.

A hölgyek közül tudósitónk a következőket irta fel:

Asszonyok: Boros Béniné, Paradeyser Lajosné, Zikó Jánosné, Molnár körjegyzőné, Popesku Sándorné, Szénásyné, Basch Károlyné, özv. Knottyné, Janisewszky Vladimirné, Borosné, Skonka Lászlóné, Kotzó Károlyné, Török Józsefné, Vaja Antalné.

Leányok: Vásárhelyi Janka, Zikó Ilma és Lenke, Löry Eszti, Kalmár Irénke, Boros Dóra, Popesku Anna, Orody Gizsa, Kotzó Irén, Molnár Adél, Gräff Jozefin, Török nővérek, Janisowszky Margit.

Ez a tánczestély volt az utolsó nagyobb mulatság a fürdőn, mely a fürdőszezont bezárta. Weisz, a fürdő bérlője most pót szezont hirdet, melyre felhivjuk a netán még fürdőzni óhajtó közönség figyelmét.

A pót-szezón hirdetését lapunk legközelebbi száma fogja közölni.

SZINHAZ, IRODALOM, MÜVÉSZET.

* **Tizezer forint deficzit.** Nagyváradról irják: Tagadhatatlan az a tény, hogy évek hosszu sora óta — financziális szempontból itélve meg a saisont, — nem volt olyan szomoru az eredmény, mint az idén. Közel tizezer forint deficzittel hagyja itt szept. végén Leszkay András aradi szinigazgató a fabódét, mely pedig országszerte arról nevezetes, hogy a vidéki szinészet legjobb nyári állomása. Leszkay ilyen körülmények között aligha reflektál jövő esztendőben a nagyváradi szinkörre, ha csak a sulyos viszonyokra való tekintettel, kivételésen maga a város is nem járul anyagi támogatásával a szintársulat prosperálásához. A direktor a szomoru helyzet daczára is mindent elkövet, hogy a közönség igényét kielégitse és a szinház iránti érdeklődést biztositsa. Arról is volt szó, hogy a szintársulat már szept. hó közepén bejön Aradra, de ezt a tervet Leszkay András elejtette és inkább vonzó reportoire összeállitásával igyekszik a jövő hónap anyagi sikerét biztositani.

* **„Röptében a Nagyvilág körül".** A párisi nagy operának a franczia metropolis egyik legszebb épületének bámulatos tisztaságu fényképe nyitja meg e vállalat 9-ik füzetét, melynek másik 15 képe is egy-egy remeke a czinkográfiai művészetnek. A második kép a Stoke Pogis temető, melyet Gray, angol költő oly szépen megénekelt. Ezt követi a bécsi parlament monumentális épülete. Utána a római őskor egyik fenséges maradványa: a forum Pompejiben, melyet Tokiónak, Japán fővárosának egyik bizarr utczája követ. A következő kép Valparaiso kikötőjét mutatja be, mig a tulsó lapon a honolului királyi kastély exotikus képében gyönyörködhetünk az egész királyi családdal együtt. Majd Omár mecsetje Jeruzsálemben, egy queretárói aquaeductus és a párisi Trocadero az előtte levő cascadeokkal és Viktoria angol királynő kedvencz lakóhelye: a Balmoral kastély festői vidéke tárul elénk. Most egy rajnai kép: a regényes Gutenfels és a történelmi nevezetességü ritkaságok boltja folytatja a sort, mely után a hires versaillesi várudvar remek fényképe és Tátrafürednek, a Tátra gyöngyének természethű bemutatása következik. A füzet utolsó képe egy californiai missióház és templom romjai, remek kilátással az egész tájra. Ez a füzet is, mint a többi vidékre küldve 35 krért rendelhető meg az Egyetértés kiadóhivatalában Budapesten, mely előfizetéseket is elfogad az egész műre (16 füzet) 5 frt 60 krral; 8 füzetre 2 frt 80 krral; 3 füzetre 1 frt 40 krral.

* **Balatoni nóták.** Az „Uj Idők" népdalpályázatának pályanyertes és dicséretre méltatott müvei — számra tizenegy — megjelentek közös füzetben. A pályázók Pósa Lajos öt szép, balatoni tárgyu költeményére csináltak nótákat s a mint a most bemutatott 11 dalból látjuk, a pályázat kitünő eredményü volt. Szebbnél-szebb nóta követi egymást a füzetben, Dankó Pista, Lányi Géza, Lányi Ernő, Székács Gyula, Dienes Barnáné és N. Donáth Lajos nevével. Az első dijat Dankó Pista nyerte meg a Zug a szélvész czimü lassujával, egy szivhezszóló kis nótával, mely noha igen egyszerü eszközökkel dolgozik, fölötte megkapó. Az első dijat nyert mü Nikolics Ilonkának van ajánlva, a második dijas Hadik-Barkóczy Béla grófnak. A megdicsért müvek közt nagyon szép Dankó Pista „Nyisd ki anyám a virágos ablakot" czimü és „Elragadta galambomat" czimü dala. Az utóbbi, mely édes-bus tónusu nóta, Jókainak van ajánlva, az előbbi pedig, egy remek tánczdal, Rákosi Erzsike kisasszonynak. Dankó harmadik dalát Wolfner Józsefnek ajánlotta. Pósa Lajos pompás költeményeiről is meg kell emlékeznünk, a melyek mindegyike igen szerencsés dalszöveg. A Balatoni nóták ára 2 korona 40 fillér és Méry Béla kiadása; de az Uj Idők-höz ingyenesen mellékelik.

TÁVIRATOK.

Hiba a protestáns püspökök körlevelében.

— **Budapest**, augusztus 21. (Saj. tud. táv.) A »Bud. Tud.« szerint nagy tévedés csuszott be a protestáns püspököknek lelkészeikhez intézett körlevelébe, amennyiben eltiltották a szeptember hóban jelentkező jegyesek kihirdetését, hacsak nem esküsznek meg szeptemberben. Ez nagy tévedés, mely kellemetlenségeket okozhat. — A törvény valamint a házassági jog végrehajtására vonatkozó igazságügyminiszteri rendeletnek 60-ik §-usa értelmében az egyházi anyakönyvvezetők összes eddigi teendőiket egészen szeptember 30-áig bezárólag kötelesek változatlanul folytatni és ha a jegyesek szeptember hóban kihirdettettek, legyen az egyszer, kétszer vagy háromszor hirdetve, az egyházi anyakönyvvezetők erre vonatkozó bizonyitványai az állami anyakönyvvezetők által hiteleseknek elfogadtatnak ugy, hogy ha valamelyik mátkapár pl. szeptember 27-én harmadszor kihirdettetett, október elsején akadálytalanul házasságot köthet az állami anyakönyvvezető előtt. Az egyházi anyakönyvvezetők tehát szeptember hó végéig jelentkező jegyeseket nem utasithatnak vissza.

Anyakönyvvezetők kinevezése.

Budapest, aug. 21. (Saj. tud. táv.) A »Bud. Tud.« jelenti, hogy a belügyminister kinevezte ma a Nyitrai és Hontmegyei anyakönyvvezetőket. A Hiv. Lap. a kinevezéseket holnap közli.

Miklós-Inczédy affér.

Budapest, augusztus 21. (Saj. tud. táv.) Miklós Gyula főispán és Inczédy a »Magyarország« szerkesztője között a párbaj megtörtént. Két lövést tettek, de semmi baj sem esett.

Halmossy Endre. †

Budapest, aug. 21. (Saj. tud. táv.) Halmossy Endre kuriai tanácselnök, a budapesti ügyvédi vizsgáló bizottság elnöke, ma 66 éves korában meghalt.

Czáfolat.

Budapest, aug. 21. (Saját tud. táv.) A »Bud. Tud.« megczáfolja a »Bud. Hirlap« azon állitását, mintha a belügyminiszter az összes anyakönyvvezetők számára magyar államvasuti szabad jegyet kivánt volna, a mennyiben csak az anyakönyvi felügyelőknek kiván csakis azon vonalakra érvényes jegyeket, melyeken folyton utazni kötelesek.

A békési evang. esperességi gyülés.

Totkomlós, aug. 21. (Saj. tud.) A békési evang. esperességi gyülés megsemmisitette Boór nagylángi lelkész választását; a békési esperességet ötről három esperességre szakitották, a békésire, aradira és csanád-csongrádira.

A haditengerészet köréből.

Bécs, augusztus 21. (Saj. tud. táv.) A hadsereg rendeleti közlönyének mai száma jelenti, hogy conte Cassini Oszkár ellentengernagy a tengerészeti hadszergyár parancsnokává és Minutillo Ferencz báró ellentengernagy a trieszti tengerészeti kerület parancsnokává nevezetett ki.

Bádeni gróf a királynál.

Ischl, augusztus 21. (Saj. tud. táv.) A király ma délben egy órai kihallgatáson fogadta Badeni gróf helytartót, ki azután három órakor részt vett az udvari ebéden.

Bulgáriából.

Szófia, aug. 21. (Saját tud. távirata.) Ferdinánd fejedelem hir szerint jelenleg felhagyott azzal a szándékkal, hogy Várnába menjen és neje és Boris herczeg visszaérkezését itt várja be.

A cubai forradalom.

Madrid, augusztus 21. (Saj. tud. táv.) Havernából érkezett hivatalos távirat meg-

erősiti, hogy Ramblazót 200 inzurgens ellenében 18 ember hősiesen védte, akik közül 15 megsebesült. A vezénylő tábornok a csapat egész legénysége részére jutalmakat inditványozott. Martinez Compos tábornagy megerősitette Mujices inzurgens-vezér halálos itéletét.

—

A párisi török mecset.

Páris, aug. 21. (Saj. tud. táv.) A »Liberté« jelenti, hogy a szultán egy Párisban felállitandó mecset czéljaira 500,000 frankot adományozott.

—

A japánok Formosán.

Pétervár, augusztus 21. (Saj. tud. táv.) A »Novoje Vranya« e hó 7-éről keltezett wladi wostovi táviratot közöl, mely szerint a japánok csak Formosa partjait okupálták és a félsziget belsejébe csak czirkáló csapatokat küldöttek. Az expedicziók közül néhány rosszul sikerült. A japán ellenzék agitál a kormány egész határozata ellen, hogy Lia-Tungot is Koreát környiti és követeli a hajóhad s a hadsereg megerősitését, hogy a nemzeti érdeket megvédelmezhessék.

—

Fölrobbant lőporraktár.

Saloniki, aug. 21. (Saj. tud. távirata.) A saloniki-i vasutépitő vállalat lőporraktára felrobbant. Három ember meghalt, husz megsebesült.

—

14 ember halála.

New-York, augusztus 21. (Saj. tud. táv.) A garnegiei aczélbánya kohója szétrepedt. Kilencz ember meghalt, 16 megsebesült, köztük öt halálosan. Valamennyien magyarok voltak.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog czég jelentése. —

Budapest, augusztus 21.

Gabonaüzlet: Buzát ma sürgősen kináltak, a vételkedv tartozkodó volt s az irányzat lanyha lett. Elkelt 30000 mm. 5 -krral olcsóbb árakon.

	mmazsa	kilogramm	frt
Tiszavidéki	100	82.	6.50
»	100	81.⁵	6.50
»	100	81.⁵	6.47½
»	100	81.⁵	6.47½
»	150	81.⁵	6.50
»	600	81.	6.45
»	150	81.	6.42½
»	200	80.⁵	6.42½
»	100	80.	6.35
»	100	79.⁸	6.37½
»	100	79.⁵	6.40
»	100	79.⁵	6.32½
»	100	76.⁵	6.30
Pestvidéki	150	81.⁵	6.47½
»	200	81.⁵	6.42
»	150	80.⁵	6.30
»	100	79.⁵	6.30
»	200	79.	6.35
»	100	78.	6.30
»	500	78.	6.25
»	600	77.⁸	6.30
»	200	77.	6.20
»	200	76.³	6.20
»	1400	76.³	6.40
Székesfehérvári	1150	79.⁵	6.40
»	900	78.⁵	6.32½
Felső-tiszai	100	80.⁵	6.35
»	100	79.	6.30
»	400	79.	6.20
»	2500	80.⁵	6.65
Berlei	2700	77.⁵	5.42½
Raktáros on	1000	77.	6.35
»	500	78.⁵	6.37½
»	500	77.⁵	6.37½
»	2500	76.⁷	6.37½
Zab	100		5.85
»	100		5.70
»	100		5.65
»	100		5.50
»	100		5.50

Határidőüzlet. Amerikából 2 nap óta igen lanyha árfolyamokat jelentettek, a mire ma nálunk is lanyhán indult a buza és tengeri üzlet s tekintettel a gyenge üzletmenetre, lanyhán is zárultak.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	6.28—6.30
Buza május—juniusra	6.71—6.73
Őszi rozs	5.32—5.34
Tengeri május—juniusra	4.45—4.46
Tengeri julius—augusztusra	5.72—5.73
Őszi zab	5.53—5.55
Repcze	9.35—9.40

Külföld: New-York: buzára $1\frac{1}{8}$—$1\frac{3}{8}$, tengerire $\frac{1}{4}$—$\frac{5}{8}$ lanyhább. Chicago: buzára $1\frac{1}{4}$—$1\frac{3}{8}$, tengerire $1\frac{1}{8}$— lanyhább. Párís tartott, London lanyha, Liwerpool változatlan.

Értéktőzsde: Tegnapi rendkivüli lanyha magánforgalom után ma igen szilárdan indult az üzlet s külföldi szilárd jegyzések következtében ugy nemzetközi mint helyi papirok magasabban zárulnak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	400.—
Magyar hitelrészvény	486.—
Osztrák államvasut	407.—
Rima-Murányi	287.—
Lombard	110.—

—

= **Szelvények kicserélése.** 3 százalékos szerb 100 frankos sorsjegyek. A 3 százalékos szerb 100 frankos sorsjegyek kamatját az uj szerb pénzügyi rendezés folytán 2 százalékra szállitják le. — A szerb pénzügyminiszter most erre vonatkozólag rendeletet bocsát ki, mely szerint a sorsjegytulajdonosok a kötvényeket a kicserélési helyeken bemutatni tartoznak, a hol a szelvényiveket kiveszik belőlük és a kötvényekre megteszik azt a megjegyzést, hogy jövőben a 3 százalék helyett 2 százalék kamatot fognak fizetni. Október 13-tól kezdve a lebélyegzett kötvények tulajdonosai az uj 2 százalékra szóló szelvényiveket kapják. A 3 százalékos kamatokat csak augusztus 13-ig fizetik. E naptól kezdve a 2 százalékos kamatoztatás lesz érvényben. — Az első uj szelvény 1896. január 13-án esedékes. Az 1895. január 13-tól 1895. augusztus 13-ig folyó kamatkülönbözetet az uj szelvényivek kiadásánál 58 centime-mel készpénzben egyenlitik ki. A huzási tervezet a régi marad. A kihuzott sorsjegyeket és a szelvényeket az autonom monopol kezelőség beváltja. A kicserélés bejelentésére 6 heti időtartamot állapitottak meg és pedig augusztus 13-tól kezdve szeptember 24-ig. E határnap után a kicserélés csak a pénzügyminiszter külön engedélye alapján történhetik. A Arad on az aradi ipar és népbank váltóüzlete eszközli a kicserélést.

—

Szeszüzlet.

— Augusztus 21. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 52 forint 25 krajczár, kicsinyben 52 forint 75 krajczár hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

—

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" távirati tudósitása. —

Budapest, augusztus 21. d. u. 5 óra.

Buza bánsági uj	—.—— —.—
Buza tiszavidéki	6.15— 6.50
Buza pestvidéki	6.10— 6.45
Buza fejérmegyei	6.10— 6.45
Buza bácskai	—.—— —.—
Roze uj, elsőrendü	5.30— 5.35
Roze uj, másodrendü	5.25— 5.30
Arpa takarmány	5.15— 5.40
Arpa égetni való	5.60— 5.80
Arpa sörfőzdei	6.90— 8.—
Zab	5.55— 5.85
Tengeri bánsági	5.70— 5.75
Tengeri másnemü	5.65— 5.70
Káposzta-repoze bánsági	8.— 8.50
Köles	—.—— —.—
Buza márczius—április	6.71— 6.72
Buza szeptember—október	6.28— 6.29
Buza május—junius	—.—— —.—
Roze szeptember—október	5.33— 5.34
Tengeri május—junius	4.43— 4.45
Tengeri julius—augusztus	5.55— 5.60
Tengeri októberre	5.55— 5.60
Zab márczius—április	5.74— 5.75
Zab szeptember—október	5.52— 5.54
Káposzta-repoze augusztus—szeptember 1894.	9.35— 9.40

—

Hivatalos árfolyamok
a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. augusztus 21.

Magyar aranyjáradék 4%	123.25
Magyar koronajáradék 4½	100.—
Magyar arany 4½%	124.75
Magyar ezüst 4½%	103.50
Magyar keleti vasut 1876.	122.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	98.50
Magyar italmegváltási kötvény	101.25
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	98.75
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	158.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	146.—
Osztrák papirjáradék	100.75
Osztrák járadék ezüst	101.—
Osztrák járadék arany	123.—
Koronajáradék	101.25
1860-iki államsorsjegyek	155.75
Osztrák-magyar bankrészvény	1067.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

D. G. (Arad.) Sok, igen sok olyan modern asszony van, aki gavallérok által kisérteti magát, aki gavallérjaival mulat s aki ugy viseli magát azokkal szemben, mint valami jó pajtás. Es tessék elhinni, hogy azok között elég sok akad olyan, aki igen tisztességes. Nemcsak hogy szereti az urát, de ahhoz annyira hü, hogy még gondolatban sem csalta meg és nem is fogja megcsalni soha. A mellett jó családanya, sőt talán jó gazdasszony is, daczára, hogy a látszat ellene szól.

Az ilyen asszony halad a maga utján, a maga mulatságaival és a maga udvarával. A férje azok közé tartozik, akik megbiznak a feleségeikben, ha némi nyugtalanságok árán is.

A világ természetesen egészen másképen vélekedik, — mint a milyen a valóság s az ilyen asszony a világ előtt elveszett asszony. A jót általában nem hiszik el róla, a roszban azonban senkisem kételkedik. Kellemetlen következménye a világ ez itéletének csak később akad, de nem mindig. Akkor, mikor annak a modern asszonynak már nagy lánya, eladó leánya van s mikor már vőlegényjelöltek is fölmerülnek.

Ezeknek a vőlegényjelölteknek igyekszik utját állani a mindenkor rosszat hivő világ, amely tele szájjal, óva inti attól, hogy ne vegye el a leányt, mert az alma nem messze esik a fájától s mert az a leány is olyan kikapós lesz, mint az anyja volt stb.

Megesik azután, hogy épen az ijed meg és épen az lép vissza, akit legjobban szeretnének s akihez legjobban ragaszkodtak.

De hát, kérjük alásan, az anyák sem lehetnek apáczák.

M. J. (Kézdi-Szent-Lélek) Nem értjük tisztán a kérdést, a mit levelében tetszik emliteni. Ha Aradra akar beköltözni, erről nem kell jelentést tenni a polgármesteri hivatalban, csupán a bejelentő hivatalhoz kell fordulni már akkor, a mikor megérkezett. Sziveskedjék határozottabban praeczizirozni kérdését s akkor mi is körülményesebben válaszolhatunk.

KIS LOTTO.

Prágai:

19, 43, 69, 32, 16.

Nagy-Szebeni:

15, 42, 24, 88, 73.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

NYILTTÉR.*

Fehér Kereszt szálloda.

MA

és minden következő napon a

November Ferencz

igazgatása alatti

ELITE-VARIETÉ

különlegességi társulat

változatos és családok által megtekinthető illemes műsorozattal

nagy előadást

tart.

Kezdete 8 és fél órakor. — Belépti-dij 50 kr.

Minél számosb látogatást kér tisztelettel

Az igazgatóság.

Kedvezőtlen idő esetén az előadás a nagyteremben tartatik meg. 865

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

M. kir. államv. Bpest-déli üzletv.

15546. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zimony állomásán 1896. évi február hó 15-én megüresedő vendéglői üzletnek ugyanazon naptól számitott három évi időtartamra azaz 1899. évi febr. hó 15-ig terjedő bérlete iránt ezennel ujból pályázat hirdettetik, mely nyilvános tárgyaláson fe bontandó ajánlatok utján döntetik el.

Minden ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátva és okmányokkal felszerelve kell lenie; a boritékra pedig a következő felirat irandó: „Ajánlat a m. kir. államvasutak Zimony állomásán lévő vendéglő üzletre 15.546/95 számhoz."

Az ajánlatok boritékba zárva és lepecsételve 1895. évi **szeptember 3-an déli 12 óráig** a m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége titkári hivatalához czimezve posta utján tértivevény mellett nyujtandók be bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban szintén posta utján a nevezett üzletvezetőség gyüjtőpénztárához Budapestre 1895 évi szeptember hó 2 án déli 12 óráig beküldendő.

Az értékpapirok a budapesti vagy bécs tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régibbi utolsó s a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számittatnak.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és kereskedelmi osztályában (külső kerepesi ut II ház. II. em. 28. ajtószám) miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismeri s azokat magára nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadja.

A feltételektől eltérő, vagy a kitüzött határidőn tul beérkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak bpest-déli üzletvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre szabadon választhasson.

Budapest, 1895. junius hó 25-én.

Az üzletvezetőség.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1895. évi április hó 1-étől.

Budapest—Arad.

		reggel	délut.	este
BUDAPEST	indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	„	11,07	3,56	1,35
Csaba	„	2,23	5,52	4,37
Kétegyháza	„	2,54	6,10	5,08
Lökösháza	„	3.12	—,—	5,26
Kurtics	„	3,28	6,34	5,43
Sofronya	„	3,40	—,—	5,55
ARAD érkezik		3.55	6.52	6,10
		délután	este	reggel

Arad—Budapest.

		d. e.	reggel	este
ARAD	indul	11,20	8,18	9,40
Sofronya	„	11.36	—,—	9,58
Kurtics	„	11,49	8,36	10'12
Lökösháza	„	12,05	—,—	10,30
Kétegyháza	„	12,28	9,00	10,59
Csaba	„	1,19	9.23	11,44
Szolnok	„	4,14	11,19	2,53
BUDAPEST érkezik		7,20	1,10	6,10
		este	délután	reggel

Erdély felé.

		d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD	indul	2,30	6,35	4,30	7,02
Glogovácz	„	2,44	6,46	4,42	—,—
Gyorok	„	3,14	7,06	5,04	—,—
Paulis	„	3,31	7,17	5,15	—,—
Radna-Lippa	„ érk.	3,56	7,30	5,33	7,47
Konop	„	4,30	7,57	5,57	—.—
Berzova	„	4,50	8,18	6,13	—,—
Tótvárad	„	5,21	8,35	6,39	—,—
Soborsin	„	5,40	8.53	6,58	8,48
Piski	„	—,—	11.17	9,24	—.—
Gyulafehvár	„	—,—	12.51	11.01	11,18
Tövis érkezik		—,—	1.20	11.30	11,40
			délután	éjjel	éjjel

Erdély felől.

		éjjel	éjjel		este
Tövis	indul	3,36	3.19	—.—	1.35
Gyulafehvár	„	3,58	4,04	—,—	2.13
Piski	„	5,07	6,05	—.—	3.57
Soborsin	„	6,34	8,20	4,00	6,23
Totvárad	„	—,—	8,37	4,20	6,40
Berzova	„	—,—	9,02	4,49	7,05
Konop	„	—,—	9,19	5,07	7,22
Radna-Lippa	„	7,28	9,49	5,45	7,53
Paulis	„	—,—	10,02	6,01	8,06
Gyorok	„	—,—	10,15	6,17	8,19
Glogovácz	„	—,—	10,38	6,46	8,43
ARAD érkezik		8,08	10,50	6,59	8,55
			délelőtt	reggel	este

Arad—Csaba—Nagyvárad.

		reggel	délut.
ARAD	indul	5,18	3.56
Sofronya	„	5,31	4,18
Kurtics	„	5,44	4,45
Lökösháza	„	6,00	5,13
Kétegyháza	„	6,18	6,13
Kigyós	„	6,31	6,37
Csaba	„	7,02	6,55
NAGYVÁRAD érkezik		9,32	—,—
		délelőtt	este

Nagyvárad—Csaba—Arad.

		délelőtt	délután
NAGYVARAD	indul	—,—	4,25
Csaba	„	7,09	7,12
Kigyós	„	7,24	7,25
Kétegyháza	„	7,47	7,39
Lökösháza	„	8,14	7,58
Kurtics	„	8,38	8,15
Sofronya	„	8,58	8,27
ARAD érkezik		9,10	8'42
		este	este

Arad—Temesvár.

		reggel	d. e.	délut.
ARAD	indul	6.20	11.30	5,00
Uj-Arad	„	6,31	11,54	5,21
Németságh	„	6,49	12,19	5,47
Vinga	„	7,08	12,47	6,14
Orczifalva	„	7,20	1,04	6,34
Merczifalva	„	7.31	1.20	6,52
Szt.-András	„	7,48	1,39	7,12
TEMESVÁR érkezik.		8,01	2,05	7,39
		délelőtt	délut.	este

Temesvár—Arad.

		reggel	d. u.	este
TEMESVAR	indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	„	8,46	1,41	9,29
Merczifalva	„	9,04	1,59	9,48
Orczifalva	„	9,19	2,15	9,54
Vinga	„	9,42	2.40	10,11
Németságh	„	10.00	2,57	10,26
Uj-Arad	„	10,30	3,30	10,45
ARAD érk.		10,43	3,44	10.55
		délelőtt	délután	éjjel

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

		d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA	indul	8,00	6,35
Simánd	„	8,31	7,06
Kisjenő-Erdőhegy	„	9,15	7,51
Székudvar	„	9,31	8.08
Sikló	„	9,46	8,23
Ottlaka	„	10,00	8,37
Elek	„	10,20	8,55
KÉTEGYHÁZA érkezik.		10,35	9,10
		délelőtt	este

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

		reggel	d. u.
KÉTEGYHAZA	indul	5,20	3,00
Elek	„	5,33	3,20
Ottlaka	„	5,48	3,33
Sikló	„	5,56	3,47
Székudvar	„	6,06	4,03
Kisjenő-Erdőhegy	„	6,25	4,33
Simánd	„	6,48	5,05
UJ-SZT.-ANNA érkezik.		7,12	5,35
		délelőtt	este

Mezőhegyes—Kétegyháza.

		d. e.	este
MEZŐHEGYES	ind.	8,00	7,00
Kamarásmaj.	„	8,12	7,12
Nesze	„	8,21	7,21
Kovácsháza	„	8,40	7,40
Bánhegyes	„	9,03	8,03
M.-Bodzás	„	9,25	8,25
Bánkut	„	9,39	8,39
KÉTEGYHAZA érk.		10,00	9,00
		délelőtt	éjjel

Kétegyháza—Mezőhegyes.

		reggel	délután
KÉTEGYHAZA	ind.	5,16	3,15
Bánkut	„	5,34	3,37
Megyes-Bodzás	„	5,45	3,55
Bánhegyes	„	6,01	4,17
Kovácsháza	„	6,17	4,40
Nesze	„	6,27	4,54
Kamarás-major	„	6,34	5,03
MEZŐHEGYES érk.		6,44	5,15
		reggel	este

Arad—Szeged.

		reggel	d. e.	d. u.
ARAD	indul	4,15	7,00	4,10
Szt.-Tamás	„	5.10	7,29	4,37
Pécska	„	5,29	7,53	4,57
Battonya	„	5,59	8,35	5,29
Tompa	„	6,12	8.47	5,41
Mezőhegyes	„	6,55	9,34	6,28
Csanád-Palota	„	7,18	10,02	6,54
Nagylak	„	7,34	10.23	7.14
Apátfalva	„	7,56	10,57	7.39
Makó	„	8,15	11,35	8.20
Kis-Zombor	„	8,36	11,55	8,40
SZEGED érkezik		9.27	1,00	9,40
		délelőtt	délut.	este

Szeged—Arad.

		este	d. u.	reggel
SZEGED	indul	6,10	2,19	3.20
Kis-Zombor	„	6,59	3,21	4,23
Makó	„	7,18	4,00	5,04
Apátfalva	„	7,38	4,28	5,23
Nagylak	„	7,53	5,00	5,54
Csanád-Palota	„	8,13	5,20	6,12
Mezőhegyes	„	8,43	6,09	6,50
Tompa	„	9,05	6,37	7,13
Battonya	„	9,17	6,54	7.31
Pécska	„	9,41	7.26	8.19
Szt.-Tamás	„	9,54	7,43	8,27
ARAD érkezik		10,16	8,10	8,54
		este	este	délelőtt

Arad—Gurahonoz.

		reggel	d. u.	d. u.
ARAD	indul	6,40	5,10	12,25
Ötvenes	„	6.57	5,29	12,50
Zimánd-Ujfalu	„	7,04	5.35	1,01
Uj-Szt-Anna	„	7,21	5,54	1,23
Világos	„	7,55	6,23	2,13
Muszka-Magyarád	„	8,02	6,30	2,20
Pankota	„	8,15	6,41	2,53
Apatelek	„	8,51	7,12	3,50
Borosjenő	„	9,01	7,21	4,05
Bokszeg-Beél	„	9,30	7,47	5,00
Borossebes-Buttyin	„	10,03	8,14	5,54
Almás-Alcsil	„	10,42	8,47	6,57
GURAHONCZ érkezik.		10,58	9,01	7,19
		délelőtt	este	

Gurahonoz—Arad.

		reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ	indul	4,14	2,10	4,45
Almás-Alcsil	„	4,29	2,27	5,10
Borossebes-Buttyin.		4,56	3,00	5,52
Bokszeg-Beél	„	5,29	3,42	7,06
Borosjenő	„	5,51	4,09	7,33
Apatelek	„	6,04	4,25	8,09
Pankota	„	6,41	5,08	9,30
Muszka-Magyarád	„	6,47	5.15	9,40
Világos	„	6,54	5,23	9.53
Uj-Szt-Anna	„	7,17	5,50	10,29
Zimánd-Ujfalu	„	7,40	6,13	11,13
Ötvenes	„	7,45	6,24	11,21
ARAD érkezik		8,03	6,45	11,48
		délelőtt	este	délelőtt

Borosjenő—Csermő.

		délelőtt	este
Borosjenő	indul	9.10	7,30
Csermő	érkezik	10,07	8,20
		délelőtt	este

Csermő—Borosjenő.

		reggel	délután
Csermő indul		4,50	3,10
Borosjenő érkezik		5,40	4,00
		reggel	délután

Borossebes—Menyháza.

		d. e.		d. u.
BOROSSEBES-BUTTYIN	indul	10,13	érk.	2.38
Dézna	„	11,03	„	3.00
MENYHÁZA	érk.	11,45	indul	1.25
		délelőtt		délután

Hazai és külföldi
Bank jelzálog Kölcsön K.

Budapest, Kerepesi-ut 51. II. emelet 25.

40 évi $5^1/_2$, 50 évi $5^0/_0$ törlesztési kölcsön földbirtokra, vidéki házakra és telkekre. Malmok és gyárak 32 évre $6^0/_0$ amortizáczió uton, házak épitkezési kölcsön $50^0/_0$ megkezdésnél, $50^0/_0$ teljes felépités után $6^0/_0$ kamat mellett. Személy hitel $^1/_4$ évi törlesztésre egész 10,000 frtig 6 és $7^0/_0$ pontos lebonyolitása.

Hazai és külföldi
Bank jelzálog Kölcsön (K)
684 *Budapest, Kerepesi-ut 51*

Magyar kir. államvasutak.

52455/95. hrsz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a folyó 1895. évben szükséges megmunkált kocsi tengelyek szállitását biztositani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb **folyó év szeptember hó 20-án déli 12 óráig** beterjesztendők, a bánatpénz pedig folyó év szeptember hó 19-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállitási feltételek, valamint a rajzok, a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrásy-ut 75.) megtekinthetők.

Budapest, 1895. aug. hóban.

Az igazgatóság.

17010/1895. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhirré tesszük, hogy a hadsereg lószükségletének kiegészitése czéljából **1895. évi október hó 7-ik napján délelőtt 9 órakor** Aradon az országos vásártéren a m. kir. honvéd lovas laktanyával szemben **katonai lóvásár** fog tartatni, melyen csakis maguktól a tenyésztőktől vásároltatnak meg a katonai czélra alkalmas lovak.

Felhivjuk mindazon lótenyésztőket kik lovaikat értékesiteni akarják, hogy a fent megjelölt helyen és időben lovaikkal megjelenjenek.

Arad 1895. évi augusztus hó 10-én.

A városi tanács.

10476/895. k. h.

Végzés.

Arad sz. kir város polgármestere mint II-od foku állategészségügyi hatóság 1568/kt. p. m. sz. a. kelt határozatával a szarvasmarha állományban fellépett száj és körömfájás járványát megszüntnek nyilvánitotta, melynél fogva 9219/kt. sz. a. végzésemmel elrendelt zárlatot feloldotta.

Ennélfogva a midőn Arad sz. kir. városba a hasitott körmü állatokkal való közlekedést, a birkás dülői legelőnek felszabaditását valamint az eddig eltiltott heti marhavásárnak megtartását szabadnak nyilvánitom egyuttal Otvenes, Szt.-Lányfalva, Kis-Pereg községekből sertés orbáncz miatt, Krassó-Szörény és Békés megyékből sertésvész miatt sertéseknek, Mondorlak, Glogovácz, Taucz, Liváda-puszta, Gyorok, Világoshoz tartozó, Bohus birtok, Simánd, Mikalaka, Kujed, Csicsér, Uj-Panát, Otvenes, Kis-Szent-Miklós, herczeg Sulkovszky Kerek községhez tartozó uradalmi major, Mácsa községhez tartozó Uj-topilla és Abrányi-puszta, Tövis-egyházi puszta, Lippa, és Kurtakér községekből, mint a hol a ragadós száj és körömfájás járványszerüleg fellépett, hasitott körmü állatoknak valamint szálas takarmánynak Aradra való behozatalát megtiltom.

Aradon, 1895. augusztus 18.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Arad szab. kir. város polgármesterétől.

1809/1895.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál egy 700 forint évi fizetéssel kapcsolatos irodai segédtiszti állás betöltendő lévén, azokat akik ezen állást elnyerni ohajtják s az 1883. évi I. t. cz. 19. §-ban előirt minősitéssel birnak felhivom, hogy pályázati kérvényüket a **folyó évi szeptember hó 10-ig** hozzám bemutassák.

Arad, 1895 évi augusztus hó 18-án.

Salacz Gyula
kir. tanácsos polgármester.

17622/1895.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cz. 39. §-a értelmében a f. évi IV-ik adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi IV-ik adórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési dijjal együtt, nemkülönben netalán régibb ipartestületi dij, egyházi adó, illeték, vizszabályozási költség, hadmentességi-dij és út-adó tartozásaikat **azonnal** fizessék be, mert ellenkező esetben a régibb dij- és adótartozásaik azonnal, a f. évi IV-ik adórészlet pedig szeptember hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás utján s a végrehajtási dijak felszámitása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a IV-ik adórészletre nézve **augusztus 24-től** kezdve a zálogolás fog megejtetni, s a mennyiben ennek daczára az adó, hadmentességi-dij és egyéb hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatositásától számitandó 15 nap alatt nem törlesztetnék, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1895. augusztus hó 15.

A városi tanács.

1547/1895 p. m.

Hirdetmény.

Közhirré teszem, hogy a nagyméltóságu m. kir. földmivelésügyi Miniszter 4909 számu távirati intézvénye szerint az alsó ausztriai helytartóság Arad város területéről szarvas marhák, juhok és kecskéknek alsó ausztriába való bevitelét megtiltotta.

Arad, 1895. julius hó 20-án.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos, polgármester.

622/95 g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város községi iskolái részére szükséges uj butorok elkészitése és szállitása iránt **folyó év augusztus hó 26-án d. e. 10 órakor** árlejtést tart.

Kikiáltási ár 288 frt.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár $10^0/_0$-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejrésen részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi aug. hó 19-én tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay Gyula
aljegyző.

621/1895. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a vágóhidi hulladékoknak a vágóhidtól a gyeptérre szállitásához szükséges 2 kocsi elkészitése iránt **folyó évi augusztus hó 26-án d. e. 10 órakor** árlejtést tart.

Kikiáltási-ár darabonként 213 frt 06 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár $10^0/_0$-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi aug. hó 19-én tartott üléséből.

Kiadta:
Vannay Gyula
aljegyző.

9219. kt.

Hirdetmény.

A pernyávai szarvasmarha állományban a száj és körömfájás eset mind nagyobb mértékben mutatkozik, ennélfogva figyelmeztetem a város lakosságát, miszerint pernyávai lakostól tejet csakis azon esetben vásároljon, ha egészségügyi bizonylattal ellátva van, egyben azonban tudatom, hogy a beteg állat teje könnyen felismerhető, mert az nyálkás undoritó, kellemetlen szagu.

Végül figyelneztetem a tej eladással foglalkozó pernyávai lakosokat, hogy tehenöknek a városi állatorvossal való megvizsgáltatása után, magokat egészségügyi bizonylattal ellássák, mert az ezen bizonylat nélkül árulók tejei elkoboztatni és megsemmisittetni fognak.

Arad, 1895. évi julius 25.

Sarlot
főkapitány.

16174/1895.

Hirdetmény.

A nm. m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak leirata alapján közhirré teszszük, hogy a cs. és kir. közös külügyminiszter ur f. évi julius hó 12-én 29491. szám alatt kelt értesitése szerint a svájczi szövetség tanács 1895. évi julius hó 10-én kelt határozatával a vágó marhának az osztrák-magyar monarchia területéről Svájczba való bevitelét ismét megengedte.

Ehhez képest a vágó marhának Magyarország területéről Svájczba való bevitele az általános állategészségügyi feltételek mellett ismét szabad, ellenben a tenyészmarha, juh, kecske és sertés bevitele ellen kiadott forgalmi korlátozás továbbra is érvényben marad.

Arad, 1895. aug. 1.

A városi tanács.

Gelddarlehen

Auf Grundstücke, Provinzhäuser in 40 jähriger Amortisation $5^1/_2{}^0/_0$, auf 50 Jahre $5^0/_0$. Mühlen und Fabriken 32 Jahre amortisirbar $6^0/_0$, auf Neubauten wird bei Beginn des Baues $50^0/_0$ Darlehen, bei gänzlichem Fertigwerden weitere $50^0/_0$ zu $6^0/_0$ igem Zinsfusse bewilliget. Personalkredit jeden Standes in $^1/_4$ jähriger Tilligung 6—$7^0/_0$ ige Zinsen, und kann bis 10,000 Gulden in Anspruch genommen werden. Näheres: **Budapest Hazai és külföldi jelzálog K. Kerepesi-ut 51. II. em. 25.**

Hazai és Külföldi
Bank jelzálog Kölcsön (K.)
685 *Budapest, Kerepesi-ut 51.*

„Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája."